

Dkt. Kenneth Mathews, Mwanzo, Kipindi cha 20, Binti wa Yakobo na Kurudi Betheli, Mwanzo 34:1-37:1

© 2024 Kenneth Mathews na Ted Hildebrandt

Huyu ni Dkt. Kenneth Mathews katika mafundisho yake kuhusu kitabu cha Mwanzo. Hii ni kipindi cha 20, Binti wa Yakobo na Kurudi Betheli. Mwanzo 34:1-37:1.

Kipindi cha 20, kinahusu sura za mwisho za simulizi la Yakobo.

Imejikita kwa Yakobo na wazao wake, wanawe 12. Kwa hivyo, tunachotaka kufanya ni kupitia sura za 34, 35, na 36, sura hizi tatu, na tutagundua kwamba kuna mabadiliko kutoka zamani hadi sasa, haswa mustakabali wa ukoo wa Yakobo. Na ushahidi wa aina hii ya mabadiliko kutoka zamani hadi wakati ujao, nitaonyesha tunapopitia sura hizo, lakini ili kutoa muhtasari wa hili, tutagundua kwamba kutakuwa na kutajwa kwa mazishi manne yanayohusiana na wakati uliopita, ambayo kuu ni mazishi ya Yakobo na baba yake Esau, Isaka, ambayo yanaashiria mwisho wa enzi hiyo.

Pia, tutaona kwamba kutakuwa na utimilifu wa ahadi aliyopewa Yakobo huko Betheli katika sura ya 28, kwamba angerudi Betheli na kumwabudu Bwana, na hilo litatokea katika sura ya 35. Zaidi ya hayo, utaona kuna harakati za kijiografia kutoka kwa Yakobo anaposonga mbele zaidi kusini. Kama alivyofanya, utakumbuka alipokutana na Esau, kwamba alikuwa amepita Mto Yordani, na kisha Shekemu, na kisha Betheli, na kisha Hebroni.

Tutagundua mabadiliko hayo. Mkazo katika kifungu chetu utakuwa kwa wana wa Yakobo, na kile tutakachogundua ni cha kukatisha tamaa kidogo, nadhani, na hicho ni kuporomoka kwa maadili kwa wana wa Yakobo. Sura ya 34 inaanza kufichua kwa kiasi kikubwa kuporomoka kwa maadili kwa upande wa wana wa Yakobo.

Kisha, tutapata sambamba na hili: ni nini dawa, kwa kusema, ya unyonge, ufidadi, kuporomoka kwa maadili, na kuporomoka kwa maadili kwa wana wa Yakobo? Je, ahadi ya Mungu itashinda kuporomoka kwa maadili kwa wana? Na tunaona kwamba itatokea. Katika sura ya 42 hadi 44, tutaona kwamba kuna toba kwa upande wa wana kwa jinsi walivyomwuuza mmoja wa ndugu zao wenyewe.

Yusufu. Kwa hivyo, tutaona kwamba sura za 34, 35, na 36 zinatusaidia kujiandaa kuelewa simulizi la Yusufu na udanganyifu unaotokea hapo. Katika hadithi zote zilizobaki, tutaona mara kwa mara jinsi udanganyifu unavyofanya kazi katika hadithi kama motifu muhimu inayoendelea na jinsi wazo hili lililoanza mapema kama Ibrahimu katika mazoezi yake ya udanganyifu wa mke-dada lilikuwa na, si kweli kilele

chake, lakini hakika kilele chake katika nafsi ya Yakobo, ambaye ndiye mdanganyifu mkuu.

Lakini kilele cha hili kinapatikana katika hadithi ya Yusufu, ambayo tutaizungumzia wakati ujao. Ili kuona usuli wa kile kinachotokea katika sura ya 34, tunaweza kuangalia sura ya 33 katika aya ya mwisho kuanzia mstari wa 18. Hapo, Yakobo alitoka Padan-Aramu, uwanda wa Aramu, na hilo limeripotiwa kwetu katika sura ya 32 na 33.

Unakumbuka mapambano katika sura ya 32 na 33. Mapambano yake na Mungu, na kisha anapokutana na Esau, yanasimuliwa katika sura ya 33. Na upatanisho unaotokea.

Kwa hivyo, tunaambiwa, anafika salama katika mji wa Shekemu, ambao ungekuwa katikati ya Israeli. Huo ulikuwa mmoja wa maeneo ambapo Ibrahimu alikuwa ameishi ugenini na kujenga madhabahu ya ibada, na hilo linakumbukwa kwako katika sura ya 12. Kwa vyovyote vile, alikuwa amefika Kanaani na kupiga kambi mbele ya mji.

Kwa vipande mia vya fedha, alinunua kutoka kwa wana wa Hamori, baba yake Shekemu, ambaye, katika hali hii, ni mtu. Kwa hivyo, Shekemu inaweza kumaanisha mji au jiji au mtu wa Shekemu. Na kwa hivyo, hawa ni Washekemu .

Sasa, katika sura ya 24, mstari wa 16, utakumbuka kwamba kuna marejeleo yaliyofanywa kuhusu ununuzi wa eneo la kuzikia huko Makfela . Katika hali hiyo, lilinunuliwa kwa ajili ya eneo la kuzikia, na kwa hivyo hapa alinunua eneo si kwa ajili ya kuzikia tu bali kama mahali ambapo angeweza kuanzisha biashara na ambapo angekuwa na uhusiano mzuri na Washekemu . Kwa hivyo, alinunua ardhi, na akapiga hema lake, ikimaanisha jamii yake ya Wayakobo , unaweza kusema, ambayo ingekuwa watoto wake, wake zake, watumishi wake mbalimbali, kundi lake la wanyama, na kitu kingine chochote ambacho kingekuwa sehemu ya mali yake wakati huo.

Na hapo alimwabudu El Elohei , Mungu, El, Mungu, Mungu wa Israeli. Ni muhimu sana kwamba amwabudu kama baba zake Ibrahimu na Isaka, ambao pia walijenga madhabahu. Kwa hivyo una urithi huu unaoendelea wa kumtambua Mungu wa baba.

Katika hali hii, neno la jumla linatumika El Elohei . Sasa, Mungu wa Israeli, pili, umuhimu wa jina Israeli. Na unaweza kufikiria kwamba wale wanaosoma Mwanzo katika muktadha wa uzoefu wa watu waliokuja kuwa Israeli wakati wa Musa, na baadaye walipoingia katika nchi ya Kanaani, jinsi ingekuwa muhimu katika kujitambulisha kwao na Yakobo na hadithi zitakazofuata katika kitabu cha Mwanzo.

Kwa hivyo, jina la Yakobo kama Israeli linapatikana katika sura ya 32, mstari wa 28. Kwa hivyo hapa tuna habari za mapambano zilizotangulia. Na sasa tutaingia katika aina mpya ya mapambano.

Na hayo ndiyo mapambano na Washekemu wa eneo hilo katika sura ya 34. Na hii ni katika sura nzima. Na jambo muhimu kukumbuka ni kwamba Lea alizaa binti, Dina.

Pia alikuwa mama wa Simeoni na Lawi, kwa hivyo Dina ana uhusiano wa karibu wa damu nao—kaka na dada kamili. Hilo litakuwa muhimu kwa jibu lao kwa Shekemu kumdhalilisha Dina.

Na jinsi wanavyolipiza kisasi na kulipiza kisasi aibu yake, na aibu yake, kwa kutumia udanganyifu dhidi ya Washekemu, na kusababisha mauaji, wakiongozwa na ndugu hawa wawili. Na kisha nadhani walijiunga na ndugu zao wengine katika kuwaua Washekemu. Hii ni hadithi ya kutisha.

Ni hadithi ya kutisha inayotonyesha moja kwa moja jinsi maadili ya wana wa Yakobo yalivyopungua. Mimi pia sijavutiwa sana na Yakobo, kwa sababu anapogundua walichofanya, hakika anajipenda mwenyewe. Na hasemi lolote kuhusu kuwarekebisha wanawe.

Anawakemea kwa sababu hawafanyi jambo sahihi. Anasema nitakuwa na harufu mbaya machoni pa majirani wa eneo hilo. Kwa maneno mengine, ana wasiwasi kuhusu aina yoyote ya kulipiza kisasi kutoka kwa majirani.

Ana wasiwasi kwamba uhusiano wa amani nao utahatarishwa. Na kwamba kundi lake lote litahukumiwa kwa mashaka. Kwa hivyo katika sura ya 34, mstari wa 1 hadi 31, tutaona, badala yake mstari wa 1 hadi 4, ningesema, tutaona tukio la nyuma ambalo litasababisha usaliti wa mauaji kwa upande wa wana wa Yakobo na usaliti kwa baba yao, Yakobo.

Kwa hivyo ingawa Yakobo amekuwa na kiwango cha juu cha kufanikiwa katika mapambano yake na Mungu na kukutana kwake na Esau aliyetubu na kupatanishwa, maumivu na huzuni ambayo yamemsafirisha popote alipoenda kwa sababu ya tabia yake duni yataendelea. Tuliona hili pia katika masimulizi yaliyopita ambapo, kwa mfano, Adamu na Hawa, uhalifu wao bustanini ulisababisha urithi wa dhambi na uovu kwa upande wa wale wote waliowafuata wanadamu wote. Na ishara dhahiri ya hilo ndiyo iliyofuata mara moja katika sura ya 4, ambapo tuna mauaji ya ndugu.

Tuna jamaa, kaka, anayemuua na kumuua ndugu yake Kaini dhidi ya Habili. Kwa hiyo Dina, binti wa Lea, ambaye Lea alikuwa amemzalia Yakobo, alitoka kuwatembelea wanawake wa nchi hiyo. Kwa hivyo, hii ndiyo hafla inayoongoza kwa Shekemu kumtunza na mvuto wake kwake.

Sasa, angalia kwamba Washekemu pia wanaitwa Wahivi, na utaona hili katika mstari wa 2. Wahivi walikuwa kundi la watu walioishi katika nchi ya Kanaani. Kuna makundi saba ya watu au mataifa ambayo yanaonekana kama, kama unavyoweza kusema, mwakilishi saba wa kundi zima la watu wa Kanaani. Wahivi wanatajwa pamoja na mataifa saba kama maadui wa Israeli wanapoingia katika nchi hiyo.

Wahivi, kuhusu historia na asili yao, ni vigumu na kwa kweli hawajatatuliwa. Lakini ukweli kwamba unaweza kubadilishana Washekemu na Wahivi na kuwarejelea watu wale wale haupaswi kutusumbua sana. Sisi hufanya vivyo hivyo.

Kwa mfano, wakati tunaweza kurejelea, katika kesi yangu, mimi ni Mtexan, lakini pia ni Mmarekani. Sasa, wakati Shekemu, mwana wa Hamori, Mhivi, mtawala wa eneo hilo, kwa hivyo anaelezewa kama mtawala katika Toleo Jipya la Kimataifa, hapa ni mkuu. Na kwa hivyo mtawala wa eneo hilo la Shekemu.

Ona kwamba inazungumzia eneo hapa, eneo ambalo ni pana zaidi ya jimbo lenyewe la jiji. Sasa, lugha inayotumika kuelezea uchunguzi wake kuhusu Dina inatukumbusha Mwanzo sura ya 6, ambapo una binti za wanadamu wanaoonekana na wanaume waliotambuliwa kama wana wa Mungu. Hapa, tunaita hivyo. Ona kwamba hapa tuna lugha hiyo, kuona, kuchukua, na ndivyo inavyoelezwa katika Mwanzo sura ya 6. Waliwaona binti za wanadamu, kisha wakawachukua kuwa wake zao.

Katika hali hii, kuchukua si sitiari ya ndoa. Katika hali hii, kwa kweli alimlazimisha, kwa maoni yangu, alimlazimisha. Na kisha tunapata neno hilo likimnyanyasa katika Toleo Jipya la Kimataifa.

Baadhi ya matoleo yatasomwa kama kudhalilishwa. Sasa, kijadi, hilo limetafsiriwa kama ubakaji, na kumekuwa na mjadala kuhusu maana ya neno hili la Kiebrania, ambalo linaweza kumaanisha, na kwa ujumla linamaanisha, udhalilishaji. Hakuna neno la kiufundi la neno moja la ubakaji katika Kiebrania.

Sasa, kuna maelezo ya ubakaji kwa maneno mawili au zaidi, na nadhani maelezo hapa, kama tunavyoona hasa neno lililochukuliwa, yanaonyesha ukweli kwamba alilazimishwa kuingia katika uhusiano wa kimapenzi, ukiukaji wa utu wake. Na kama ungesema, sawa, ingemaanisha nini ikiwa angemdhalilisha tu? Labda ilihusiana na, bila shaka, kumteka nyara kungekuwa aibu. Na kutopitia mchakato sahihi wa uchumba na kisha ndoa ambapo kungekuwa na mahari iliyolipwa na familia ya Dina kuletwa katika mchakato huo na ingeheshimiwa.

Lakini nadhani kulikuwa na ukiukwaji wa kijinsia hapa, ubakaji wa kabla ya ndoa kwa upande wake. Moyo wake ulivutiwa na Dinah. Kwa hivyo, hii ina wazo la kumkaribia na kugundua kwamba inasema alimpenda msichana huyo na alizungumza naye kwa upole.

Sasa, katika baadhi ya matukio, hili silo linalotokea wakati kuna aina hii ya ukiukwaji. Lakini alikuwa na moyo wa dhati wa upendo kwake. Hatujui ni kwa kiwango gani alishiriki au alishirikiana katika hili.

Bila shaka, ukiukwaji wake ungekuwa wa kukera zaidi, mbaya zaidi, na wa kutisha zaidi. Kuna sheria zinazotolewa katika sheria ya Agano la Musa zinazotoa ulinzi kwa kitendo hicho cha kutisha dhidi ya mwanamke asiye na hatia. Kwa hivyo, hatusikii kutoka kwake katika sehemu iliyobaki ya simulizi.

Na kwa hivyo, kwa maana hiyo, hadithi inayosimuliwa hapa haielekei kwa undani katika hatua hii, bali inazingatia matokeo ya ukiukaji huu. Kwa hivyo, anamwambia baba yake, Hamori, ningependa uanze mazungumzo, na ninamtaka awe mke wangu. Sasa, angalia kwamba inasema katika mstari wa 5, na hii inaanza sehemu itakayomwongoza kuondoka Shekemu na kwenda Betheli, 5 hadi 15.

Na katika 5 hadi 15, au tuseme ningepaswa kuunga mkono hilo, 5 hadi 24, kweli. 5 hadi 24, tuna mazungumzo haya ya Wahivi ya ndoa na Dina. Angalia jinsi anavyosikia kuhusu hili, na wanawe walikuwa mbali, lakini alinyamaza kimya kuhusu hilo.

Unaona, hivi ndivyo nilivyokuwa nikizungumzia hapo awali. Yakobo, ana tatizo katika ukuaji wake wa kiroho. Kwa sababu hiyo, anavutiwa tu na kuendelea kuishi kwake.

Anajitolea maadili yake na uongozi wake juu ya wanawe, familia yake, kwa sababu nadhani anaogopa maana ya hili kwa majirani mbalimbali. Kwa hivyo, kisha inaendelea na mazungumzo, na wana, tunaambiwa katika mstari wa 6 na 7, wanasikia kuhusu hili. Wanatoka mashambani, wanasikia kuhusu hili.

Kwanza, wanahuzunika. Wanapitia mchakato wa kuomboleza kwa sababu wenyeji wamemtukana si dada yao tu bali pia ukoo mzima wa Yakobo. Unaona, hii ina athari kwa heshima yao kwao na kutambuliwa kwao.

Na kisha inasema walikuwa na hasira kadiri wawezavyo kuwa na hasira. Fury ni tafsiri nzuri hapa katika Toleo Jipya la Kimataifa. Kwa nini? Kwa sababu ya jambo la aibu katika Israeli.

Na kinachoshangaza kuhusu hili ni kwamba, ukichukulia hili kama katika Israeli, basi bila shaka linasimuliwa kutoka kwa mtazamo wa wakati Israeli inakuwa taifa, inakuwa kundi kubwa la watu, tofauti na mtu wa Israeli. Lakini inaweza kusomwa kama Yakobo kwa sababu inaweza kutafsiriwa kama jambo la aibu dhidi ya Israeli. Kwa kulala na binti ya Yakobo, jambo ambalo halipaswi kufanywa.

Sasa, hiyo ndiyo lugha ya sheria ya agano inayopatikana katika Pentateuki. Lugha hii ya jambo la aibu mara nyingi huhusishwa na uasherati na makosa ya kingono. Na kwa

hivyo, wazi hapa, kwa kulala na binti ya Yakobo, inanifanya niwe wazi kabisa, sivyo, kwamba kuna aibu ya kingono.

Kisha, katika mstari wa 8, Hamori akawaambia, Moyo wa mwanangu Shekemu unamtamani binti yenu. Tazama inasema binti yenu kana kwamba binti pia ni wa wanawe, lakini kwa kweli ni dada yake. Lakini jambo kuu ni kwamba, baba Yakobo na wanawe wanaonekana kama katika mshikamano, katika umoja.

Kwa hivyo kuna heshima kwa upande wa Hamori; imechelewa sana, bila shaka; anatoa, tafadhali; hii ni njia ya heshima ya kuingia katika mazungumzo. Yakobo alikuwa amepitia mazungumzo mengi. Na kwa hivyo hapa, oleana nasi.

Tupeni binti zenu na mchukue binti zetu. Sasa, hili lenyewe linaonekana kuwa la busara, lakini kwa kweli, linatisha. Unaona mara nyingi katika Pentateuki, katika kile kinachosimuliwa kuhusu historia ya Israeli na Yoshua, Waamuzi, Samweli, na Wafalme, kwamba ndoa kati ya watu wa eneo hilo bila shaka, katika kila hali, husababisha ibada ya sanamu.

Kwamba kuna mgongano kati ya mitazamo miwili ya ulimwengu, yaani, mtazamo wa ulimwengu wa ibada ya sanamu na kisha mtazamo wa ulimwengu wa Yahweh, ibada ya Mungu mmoja wa kweli. Kwa hivyo hii inatisha. Ungethamini hilo tu ikiwa ungejua hadithi inayofuata unapofuatilia kile kinachotokea kwa Israeli katika uasi wake, ambao kwa sehemu huletwa na ndoa za watu wa mataifa mengine.

Na kisha tutahamia mstari wa 10. Tazama kinachoonekana hapa. Unaweza kutulia kati yetu.

Tazama jinsi ofa hii inavyovutia. Ni eneo. Ni wazi kwamba ni watu wenye nguvu.

Kungekuwa na mkataba hapa wa usalama na ulinzi wa pande zote mbili. Ardhi iko wazi kwenu. Ishi ndani yake, fanya biashara ndani yake, na upate mali ndani yake.

Kwa maneno mengine, ni fursa nzuri kwao kuwa sawa, yaani, Waisraeli, matajiri zaidi. Ukoo wa Yakobo unaweza kuwa na usalama kutokana na uhusiano wao na Washekemu. Lakini hili ni tishio linalokuja.

Haijalishi wana wa Yakobo. Watalipiza kisasi. Watawaua Washekemu kwa sababu ya tukio hili.

Na kwa hivyo, wanafanya nini? Naam, hili limeelezwa katika mstari wa 13. Kwa sababu dada yao Dina alikuwa amenajisiwa, wana wa Yakobo walijibu katika tafsiri hapa, kwa udanganyifu. Kwa udanganyifu kweli wanapiga kengele, sivyo? Kutokana na kile ambacho tumekuwa tukijifunza kuhusu ukoo wa mfumo dume kwa ujumla, na kisha hakika kuhusu Yakobo katika mabadiliko yake kutoka kuwa mdanganyifu kila

wakati hadi kukutana na Mungu, kujifunza kutokana na makosa yake, kutubu makosa yake, upatanisho wake na Labani, upatanisho wake na Esau.

Na sasa hili litamgeukia na kumsumbua. Wana wa Yakobo walijibu kwa udanganyifu walipozungumza na Shekemu na baba yake. Nao wakasema, Hapana, hatuwezi kufanya hivi.

Hatuwezi kuingia katika aina hii ya mkataba nanyi kwa sababu hatuwezi kumpa dada yetu mwanaume ambaye hajatahiriwa. Sasa, wana mtazamo gani? Katika sura ya 17, unakumbuka kwamba tohara ni ishara ya agano la agano, uhusiano ambao Mungu alikuwa amefanya na Ibrahimu, na ahadi zote zinazohusiana na agano la Ibrahimu. Sasa, tohara ilikuwa ishara inayofaa kwa sababu umakini mwingi wa agano la Ibrahimu unahusiana na wazao wake wa baadaye.

Na, bila shaka, kuondolewa kwa govi la sehemu ya siri ya kiume linalozaa watoto kungekuwa alama inayofaa ya kutofautisha na kutambua wazao wa Ibrahimu. Na kwa hivyo, siku ya nane, wanaume wote ambao wamezaliwa kiasili au wameingizwa katika familia ya Yakobo kwa ununuzi na wote watahiriwe siku ya nane. Kwa hivyo, hivi ndivyo wanavyorejelea.

Yaani, lazima uingie katika mila yetu, urithi wetu wa agano la Ibrahimu. Lazima ujitoe kwa mtindo wetu wa maisha na njia yetu ya kufikiri na kufuata desturi zetu. Hilo ndilo unalopaswa kufanya.

Hili lingekuwa mabadiliko makubwa katika akili za Washekemu, ambalo walichagua kufanya. Na kisha udanganyifu unaendelea katika mstari wa 16. Mara tu unapokubali kutahiriwa, ndipo tunaweza kuoana.

Na kisha yote yaliyo chanya kati ya makundi yetu mawili ya watu na maana ya hili kwa mwingiliano mzuri wa kiuchumi na kijamii kati ya makundi yetu mawili ni moja linalowezezana. Na kisha tunaendelea. Tutakaa kati yenu na kuwa watu wamoja nanyi.

Kwa hivyo muungano huo, mshikamano huo kati ya makundi mawili ya watu ndio wanaoupendekeza. Inaonekana wazi kuwa unavutia sana kwa Shekemu, baba yake Hamori, na kundi zima, Washekemu, ambao watakubaliana na pendekazo hili. Na bila shaka, Shekemu anashawishi sana linapokuja suala la kuwashawishi Washekemu kuingia katika muungano huu.

Sasa, jambo baya sana kuhusu hili si tu suala la udanganyifu rahisi kwa kukubali kuingia katika mkataba huu, lakini jinsi walivyofanya hivyo inakuonyesha jinsi wana wa Yakobo walivyokuwa wachafu, wachafu, na walivyopungua kimaadili. Kwa sababu kile walichokuwa wakitumia kilikuwa sifa takatifu, takatifu ya kujitolea kwao kwa Mungu na kujitolea kwake kwao. Na nadhani hicho ndicho kinachochukiza sana

unaposikia kuhusu watu ambao ni wa kidini hasa au tuseme mchungaji au mmishonari anayetoroka na pesa ambazo watu wametoa kwa kanisa kwa ajili ya kazi ya Bwana kwa njia yao, sadaka takatifu.

Lakini uongozi huchukua pesa hizo na kuzitumia kwa madhumuni mabaya. Mambo ya aina hiyo ambapo kuna matumizi mabaya kazini na hakuna mtazamo mtakatifu kuelekea vitu vitakatifu, matakatifu, kosa kubwa dhidi ya Mungu na kosa kubwa dhidi ya watu wa Mungu. Na hicho ndicho kinachofanya kazi hapa.

Hapa, ishara ya gwaride, ishara iliyopitishwa kutoka kizazi hadi kizazi ya upendo wa Mungu kwa mababu na kwa upande mwingine, watu wa Mungu katika upendo wao kwa Mungu. Na hii inatumika kwa madhumuni mabaya zaidi. Naam, tunachopata katika sura inayofuata, au tuseme, niseme, aya, ni kwamba mazungumzo lazima yawafikie watu, watu wa Shekemu wenyewe.

Na kwa hivyo, katika mstari wa 21, una Hamori na mwanawe wakijadili hili na watawala wa Washekemu . Na kwa hivyo watu hawa ni marafiki kwetu. Unaona, wamelala snooker kabisa.

Waache waishi katika ardhi yetu na kufanya biashara humo. Nchi ina nafasi kubwa kwa ajili yao. Kwa hivyo, macho ya kila mtu yatakuwa kwenye utajiri unaoweza kupatikana kupitia uhusiano huu.

Na hivyo, tunaweza kufunga ndoa. Lakini wanaume watakubali kuishi nasi kama watu mmoja. Kwa hivyo, kuna uwakilishi halisi wa ofa hiyo.

Na zinaonekana kuwa, kwa sehemu kubwa, sahihi. Ingawa, bila shaka, ziliwasilishwa kwa mtazamo chanya sana kwa watu wa mjini. Lakini wanaume wetu lazima watahiriwe.

Sasa, tunachohitaji kukumbuka ni kwamba tohara haikuwa mpya kabisa. Tohara ilifanywa na makundi mengine ya watu. Unakumbuka kwamba Wafilisti, hata hivyo, hawakuifanya.

Na hivyo, walidharauliwa na Waebrania, ambao wangewaita wasiotahiriwa. Kwa hivyo, tohara kwa kawaida ilionekana katika makundi haya mengine ya watu kama ibada ya kubalehe. Hivyo ndivyo ilivyo huko Misri.

Hii si ibada ya kubalehe. Hii ni ibada ambayo, bila shaka, inahusiana kipekee na siku ya nane ya mtoto kwa ajili ya uhusiano huu wa agano. Nina hakika wanaume hawa wangeshangazwa sana na kushangazwa na hili kwamba wangepanyiwa tohara wakiwa watu wazima.

Na kisha, tena, ili kuwashawishi zaidi wanaume hao, mstari wa 23, je, mifugo yao, mali zao, na wanyama wao wengine wote hawatakuwa wetu? Naam, huo ni mfano mzuri. Kwa hivyo tuwape ridhaa yetu nao watakaa kati yetu. Nao wakakubali.

Jamani, tutakuwa matajiri sana kutokana na hili. Na hivyo, walitahiriwa. Sasa, hii inawazuia kujilinda dhidi ya mipango ya Simeoni na Lawi, ambayo siku tatu baadaye, ni kuwashambulia na kuwaua.

Sasa, kwa nini siku tatu baadaye? Naam, ni kwa sababu wangukuwa katika hali yao ya uchungu na dhaifu zaidi wakati wa kuondolewa kwa govi zao. Kwa hivyo, hawakuwa na ulinzi. Nao walipitia jiji hilo bila kutarajia, wakiwaua kila mwanaume.

Na kisha inaelezea baadaye kidogo jinsi ndugu wote, nadhani, walivyohusika katika mauaji haya na jinsi walivyowaibia mali zao na kuwachukua wanawake na watoto na kuwapora Washekemu . Sasa, hebu tuangalie jibu la Yakobo. Aliwaambia Simeoni na Lawi, mmeniletea shida kwa kunifanya niwe uvundo, mfano wa kuongea, bila shaka, wenye harufu mbaya kwa Wakanaani na Waperizi, kundi lingine muhimu sana la watu katika eneo hilo, lililotajwa kwanza katika sura ya 13, mstari wa 7. Kwa hivyo, watu wanaoishi katika nchi hii, sisi ni wachache kwa idadi.

Unaona, nadhani hii ndiyo sababu anahisi kuwa hatarini sana kwa mataifa haya ambayo yana... Yuko katika nchi yenye uadui. Kuna uwezekano wa uadui mkubwa dhidi yake. Sisi ni wachache kwa idadi.

Na wakiungana dhidi yangu na kunishambulia, mimi na nyumba yangu tutaangamizwa. Hilo ndilo jambo analojali. Na hashughulikii ukosefu wa maadili wa wanawe, bali matokeo yake.

Sasa, angalia jinsi wanavyoitikia. Hakuna dalili ya toba kwa upande wao. Je, angemtendea dada yetu kama kahaba? Kwa kweli sidhani kama tunaweza kuchukua jibu hili na kuhitimisha chochote chanya kutokana nalo.

Badala yake, wanachosema ni uhalali wa tabia yao isiyo ya adili. Je, angemtendea dada yetu kama kahaba? Hiyo ni kauli. Hapana, na yeyote atakayetutendea vibaya, sisi tutamjibu.

Watalazimika kutoa hesabu kwa hilo. Sasa, tunapoelekea sura ya 35, na hapa tuna baraka na mapambano wakati wa kuzaliwa. Tunaona baraka za Mungu, lakini pia tutaona mfululizo wa vifo vya kusikitisha sana vitakavyotokea.

Kisha Mungu akamwambia Yakobo aende Betheli na kukaa huko. Kwa hivyo, wako Shekemu, na ahadi hiyo inahusiana na kurudi Betheli. Na hiyo ndiyo nia ya kumwamuru Yakobo aondoke nyumbani kwa Labani na kurudi Betheli.

Kwa hivyo, anamwambia akae huko na kumjengea Mungu madhabahu hapo, aliyekutokea ulipokuwa ukimkimbia ndugu yako Esau. Hii inaleta mzunguko mzima. Kuondoka Betheli na sasa kurudi Betheli.

Sasa, tutafanya mazishi yetu ya kwanza yatakayofanyika. Ni mazishi ya miungu ya nyumbani. Na kumbuka kwamba Raheli alikuwa ameiba miungu ya nyumbani ya Labani kaka yake, na alikuwa ameificha.

Na chochote kingine ambacho kinaweza kuwa kimekusanywa, mambo yanayohusiana na ibada ya sanamu na uganga, mambo ya utaratibu huo. Kwa hivyo anasema, kwanza, ondoa miungu ya kigeni uliyo nayo na ujitakase, kama inavyoonekana katika ibada hizi za utakaso. Ingekuwa ishara kupitia ibada, kupitia ibada ya kujitakasa kutokana na dalili yoyote ya ibada ya sanamu.

Badilisha nguo zako. Tena, ishara ya uchafu ambayo lazima iwekwe kando, ihifadhiwe hapo awali. Kwa hivyo ndivyo inavyotokea ni onyo la kwenda Betheli.

Na kisha anashiriki hilo, Yakobo anashiriki, na anasema, twende. Twende kutoka eneo hili na twende Betheli. Ingekuwa ukumbusho, unaona, wa mapenzi na kusudi la Mungu kwa Yakobo.

Na ndiyo maana nazungumzia mazishi hayo kama mazishi, mazishi ya kwanza kwa sababu ndivyo inavyotokea katika mstari wa 4. Yakobo akawazika chini ya mwaloni huko Shekemu. Kisha wakaondoka na hofu ya Mungu ikaikumba miji iliyowazunguka hata hakuna mtu aliyewafuatia. Hilo ni jambo la kushangaza.

Kwa kweli ni kinyume cha kile Yakobo alichogopa, yaani kwamba maadui hawa, maadui watarajiwa, wangeshambulia ukoo wa Yakobo. Lakini kwa kweli, Mungu aliingilia kati. Huu ndio utisho ambao Mungu aliweka kwa watu wengine ili kuwalinda, kuwapa.

Acha nisimame hapa na kutoa hoja muhimu sana. Na hiyo ni kwamba, tunaposoma sehemu iliyobaki ya kitabu hiki, tunaona udanganyifu, utekaji nyara, mauaji, oh, ni jambo lisilopendeza sana. Tunajiuliza ni vipi Mungu angeweza kufanya kazi na watu kama hao. Na kwa hivyo, inazungumzia uaminifu wa ahadi za Mungu.

Na pia inazungumzia jinsi Mungu anavyoanza walipo. Na kwa kufanya kazi nao, bila wao kujua, kwa njia mbalimbali, anawavuta kwake na kuwaongoza kwenye toba. Na tutagundua, ikiwa ni pamoja na Lawi, ikiwa ni pamoja na Simeoni, watu wote, makabila, ndugu waliohusika na utekaji nyara, kuuzwa kwa Yusufu, kwamba kuna tendo la toba.

Toba. Wanajinyenyekeza. Wanakubali kwamba Mungu alikuwa akifanya kazi.

Na Yusufu anatambua hilo pia. Kwa hivyo, nadhani ni muhimu kwetu kukumbuka kwamba Mungu hufanya kazi na watu hawa, si kwa sababu ya sifa zao, si kwa sababu ya viwango vyao vya juu vya uadilifu, bali Mungu hufanya kazi na watu hawa, inasema katika Kumbukumbu la Torati, kutokana na upendo wake kwa baba. Na ataanza kuwavuta kwake katika mfululizo wa uzoefu, kuonekana kwao, na kisha hali zinazofuata na hilo.

Kwa hivyo, ningependa usikie hilo kutoka kwa zaburi. Mtunga-zaburi anazungumzia hili katika Zaburi ya 130. Inasema katika mstari wa 1 kwamba kama ungetaka kugeukia hapo, bila shaka unaweza.

Mstari wa 1 hadi 8. Ninasoma tena kutoka Toleo Jipya la Kimataifa. Kutoka vilindini, nakulilia, Bwana. Angalia hasemi, Bwana, nitoe vilindini.

Hii ni njia ambayo wakati wa majaribu na mateso, lakini pia wakati wa dhambi, toba ndiyo inayohitajika. Kutoka vilindini, nakulilia, Bwana. Sikia sauti yangu.

Masikio yako yasikilize kilio changu cha rehema. Kama wewe, Bwana, ungeweka kumbukumbu ya dhambi, ni nani angeweza kusimama? Mungu Mwenyezi angeleta ghadhabu na hukumu dhidi ya wenye dhambi. Lakini badala yake, kwako, kuna msamaha ili tuweze, kwa heshima, kukutumikia.

Huu ni mabadiliko kamili. Na hilo ndilo linaloonekana hapa. Na hasa unapoanza kutumia neno Israeli katika mstari wa 7. Israeli, weka tumaini lako kwa Bwana, kwani kwa Bwana kuna upendo usio na kikomo.

Na kwake kuna ukombozi kamili. Yeye mwenyewe, unaona, ataanzisha hili. Yeye mwenyewe ataanzisha na kuwakomboa Israeli kutoka kwa dhambi zao zote.

Kwa hivyo hata katikati ya saa hii yenye giza zaidi katika maisha ya mababu, katika maisha ya Yakobo na wana hawa wa Yakobo, kuna tumaini. Sasa, basi tunaona kwamba kuna kurudi Betheli kumeelezewa katika mistari ya 5 hadi 15. Na wazo kuu ni mstari wa 9. Hii ndiyo hoja ya 5 hadi 15.

Ni ujumbe mkuu. Baada ya Yakobo kurudi Padan-aramu, Mungu alimtokea tena. Kwa hivyo, huu ni mwonekano, na ni wa kuona.

Akambariki. Kwa hivyo huo ndio ujumbe ambao sura hii inazungumzia. Mungu akamwambia, Jina lako ni Yakobo, lakini hutaitwa tena Yakobo.

Jina lako litakuwa Israeli. Kwa hivyo, alimpa jina Israeli. Kwa hivyo, hii ni marudio ya umuhimu wa kumtaja Israeli, ambayo ina maana kwamba alipambana na El.

Alipambana na Mungu. Na matokeo yake ni kwamba ilimpelekea toba. Ilimpelekea kuelewa kumtegemea Bwana Mungu, ingawa hakika hajafikia hatua ya ukamilifu.

Na hakuna mtu anayefanya hivyo. Lakini Mungu anafanya kazi naye pale alipo. Na yuko safarini.

Yuko katika safari ya ukuaji wa kiroho. Na hilo ni kweli kwa kila mmoja wetu. Kama mtunga-zaburi anavyosema katika zaburi tunayosoma, kwamba ni mwelekeo wa Mungu kusamehe, kuwarejeshea wale watakaotubu.

Na anafurahia kufanya hivyo. Lakini dhambi inapotokea, na uovu na ubaya vinapotokea, humfanya afuatilie. Huo ndio umuhimu wa kuwarekebisha watu wake ili waweze kujiondoa katika dhambi za zamani na kuvaa mavazi mapya, mavazi mapya baada ya utakaso wa kiibada wa maisha mapya ya uaminifu.

Na kisha tunapata utambulisho wa Mungu. Hii ndiyo lugha ambayo tumesikia sura baada ya sura. Hii ni kuleta mbele, unaona, mpito, kuleta mbele kile tulichokiona hapo awali.

Inarudia mengi kuhusu utambulisho wa Mungu, ambaye alijifunua hivyo ilipomfikia Ibrahimu, El Shaddai, Mungu Mwenyezi, katika sura ya 15. Zaeni, ongezekeni kwa idadi. Tena, kurudia kwa ustawi na uzazi, kujenga taifa kubwa kunatukumbusha ahadi za Ibrahimu.

Kisha, maelezo mahususi yanayopatikana katika sura ya 17 ni kwamba jumuiya hii ya mataifa itatoka katika mwili wako mwenyewe, si kupitia mtumishi, Eleazari, si kupitia Hajiri, mjakazi. Na kisha kuna ahadi ya nchi. Nchi niliyowapa Ibrahimu na Isaka, pia ninakupa wewe, nami nitawapa wazao wako nchi hii.

Na kisha Mungu akapanda, Bwana Mungu akapanda. Na hapo ndipo Yakobo aliposimamisha nguzo ya jiwe, kama alivyofanya katika sura ya 28 huko Betheli, ishara ya ukumbusho uliofanywa kwa ushirika wake na Mungu. Kukutana kwake na Mungu ni muhimu sana katika ukuaji wake wa kiroho.

Ni ya kibinafsi. Mungu ni wa kibinafsi sana. Mungu si asiyejali.

Yeye si asiye na utu. Mungu si kifaa kitakatifu. Yeye si kompyuta takatifu, lakini yeye ni mtu binafsi na amewaumba wanaume na wanawake kuwa watu ili, kama tunavyosema, kuwe na uhusiano wa kibinafsi, kukutana, na uchumba.

Uhusiano huu utachukua hatua ya kushangaza, maendeleo ya kushangaza, nguvu ya kushangaza, na maana. Mungu atakapokuja mwenyewe katika Bwana Yesu Kristo, Mwana wa Mungu atakapochukua asili ya mwanadamu na sifa zake, lakini bila dhambi, ili aweze kukamilisha kikamilifu kile ambacho Mungu anaanzisha hapa katika

sura hizi za ufunguzi, Mungu akiumba wanadamu, Mungu akiumba taifa maalum, Mungu akiwa na mpango kama unavyoendelea katika vizazi, katika makundi mbalimbali ya watu. Kwa maana kama tutakavyoona katika sura inayofuata ya 36, kuna baraka kwa wale walio nje ya Israeli.

Kuna baraka kwa mataifa mengine, na kwa hivyo atakuwa mfalme wa mataifa. Kisha tunasimulia vifo vya Debora na Raheli, waliomzaa Benyamini. Huyo ndiye mwana wa 12 na mdogo zaidi, na hili ni muhimu sana kiasi kwamba tunaelewa kwamba Yusufu na Benyamini ni wazao wa Yakobo na Raheli, mke wake mpendwa.

Kwa hivyo, anaonyesha upendeleo kwa hao wawili, na hilo litakuwa muhimu kwetu tutakapoingia katika simulizi ya Yusufu wakati ujao, wakati mwingine utakaofuata. Kwa hivyo hapa kuna mapambano yake ya kuzaa. Sasa, hilo linaweza kuwa ukumbusho, mwangwi wa mapambano ya Yakobo Esau tumboni mwa Rebeka na jinsi unabii huo, jinsi mkubwa atakavyomtumikia mdogo, unabii huo unaouona, unavyo hatua muhimu ya kutimizwa katika kile ambacho tumekipata katika simulizi za Yakobo Esau.

Sasa, baadaye, tutaona kile ambacho Mwanzo inaelekeza kitatimia tunapofuatilia historia ya Israeli na uzao wa Esau, Waedomu, na uhusiano wa kupanda na kushuka, hasa uadui unaowaelezea Waedomu na Waisraeli katika historia yao ndefu. Lakini manabii wanazungumzia wakati ujao, kama wanavyosema watunga zaburi, kuhusu upatanisho kati ya Israeli na makundi haya yote ya watu, kwamba makundi ya watu ambayo yameelezwa katika Mwanzo sura ya 10, meza ya mataifa, kwamba injili ni kwa ajili yao, mpango wa baraka ni kwa ajili yao pia, kupitia Ibrahimu na uzao wake. Na tutaona kwamba matarajio haya yaliyozaliwa katika Mwanzo, yaliyoonyeshwa kwa njia ya kivuli, iliyodokezwa, yatachukua uhalisia kwa njia yake kamili kwa onyo la Yesu, uzao mmoja wa kweli, yaani uzao bora uliobarikiwa, uzao wa Ibrahimu, na jinsi anavyoamuru na kuandaa, hilo ni muhimu, pamoja na Roho Mtakatifu kwenda miongoni mwa mataifa yote na kuwasilisha ufalme wa Mungu, uwepo wa Mungu unaopatikana sasa kwao ikiwa watapokea ofa hii kupitia toba na imani.

Jambo moja la mwisho tunalotaka kuliangalia ni kwamba Israeli na hili ni muhimu, wanatumia hapa tena neno Israeli, ambalo linatukumbusha ahadi zilizotolewa kwa Israeli kama watu, walihama tena na kupiga hema lake zaidi ya MacDowell, lazima iwe ilikuwa mahali fulani katika eneo la Bethlehemu. Wakati Israeli alipokuwa akiishi katika eneo hilo, kulikuwa na janga. Nani angefikiria kwamba mzaliwa wa kwanza kati ya wale kumi na wawili, Reubeni, angefanya ngono ya maharimu kwa kufanya ngono na Bilha? Na ni kitendo kibaya sana kwa upande wa Reubeni, ambaye angekuwa amesimama, unaona, katika milki ya upendeleo zaidi ya kuwa mzaliwa wa kwanza, si tu kibiolojia, bali pia kupokea baraka kutoka kwa baba yake, Yakobo.

Lakini amejifanya kuwa hana sifa kwa njia hii. Na hiyo ilikuwa, bila shaka, motisha ya kuorodhesha wana hawa kumi na wawili. Na kwa hivyo, angalia inasema, ili kusisitiza hoja ambayo tumeitoa katika mstari wa 23, Reubeni, mzaliwa wa kwanza wa Yakobo.

Sasa, baadaye, tunaposoma kuhusu baraka iliyopokelewa kutoka kwa Yakobo, tutagundua kwamba mwandishi wa Mambo ya Nyakati anasisitiza kwamba baraka aliyopewa Yusufu, kwa wanawe wawili, na tutaingia katika hilo kuelekea mwisho wa Mwanzo, na Yakobo atawapa baraka wana wawili wa Yusufu, Efraimu na Manase. Kwa mtazamo wa mwandishi wa matukio, hivi ndivyo baraka itakavyowaangukia wazao wa Yusufu. Sasa ili kumaliza sura ya 5, angalia kwamba Yakobo alirudi nyumbani kwa baba yake Isaka.

Na utakachosoma, nilisahau kwamba una kifo cha Debora, na ambaye ni mjakazi wa Raheli. Una kifo cha Raheli. Na sasa tuna mazishi ya Isaka.

Kwa mazishi ya miungu, una mazishi manne. Hapo awali, tunasonga mbele. Hatuyaachi yote nyuma.

Tunaichukua, na wanaendelea nayo kwa mtazamo mpya sasa kwa wana. Kisha tuna, kama ilivyo katika maelezo ya Ishmaeli, wazao wake, uzao wa Ishmaeli, makabila 12. Hapa tuna orodha ya wake zake Esau na wakuu wake waliotokana naye katika sura ya 36.

Kisha Waedomu wanachukua Waedomu ambao ni wazao wa Esau, lakini sasa tukizingatia taifa. Na cha kufurahisha ni kwamba, tuna ufahamu fulani uliotolewa kwetu katika mstari wa 31 wa sura ya 36. Hawa walikuwa wafalme waliotawala Edomu kabla ya mfalme yeyote wa Israeli kutawala.

Na kwa hivyo, hii lazima iwe ni taarifa inayofuata ya ufahamu. Ufahamu na hii ni kwa wasomaji wa baadaye. Hii inafanyaje kazi kwa wasomaji wa baadaye? Naam, ni wazo kwamba ndiyo, tunaona wakuu hawa wote waliozaliwa na Esau na wafalme hawa wanaoibuka, lakini hii haimaanishi kwamba Waisraeli wameachwa nje.

Kinyume chake, tutaona ndani ya Mwanzo yenyewe kuna vidokezo kwamba kuna mfalme anayekuja. Na huyu ni mfalme anayekuja kupitia mmoja wa wana wa Yakobo, naye ni Yuda. Na kutoka kabila la Yuda anatoka Daudi.

Na kisha kutoka katika ukoo wa Daudi atatoka Bwana Yesu Kristo. Tutaona jinsi haya yote yanavyochezwa tunapooa mzunguko wa Yusufu na masimulizi yakianza wakati ujao na sura ya 37, mstari wa 2. Huu ndio ukoo. Huu ndio simulizi ya Yakobo akielekeza mbele kama tulivyoona kwa msemu huu, akielekeza mbele kwa wana wa Yakobo.

Huyu ni Dkt. Kenneth Mathews katika mafundisho yake kuhusu kitabu cha Mwanzo.
Huu ni kipindi cha 20, Binti wa Yakobo na Kurudi Betheli. Mwanzo 34:1-37:1.